

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міжнародного та європейського права

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
міжнародного та європейського права
28 серпня 2024 року,
протокол № 1 .

Завідувачка кафедри, кандидатка юридичних наук,
доцентка

_____ Світлана ЛОЗІНСЬКА

28 серпня 2024 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«РИМСЬКЕ ПРАВО»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 081 Право
галузі знань 08 Право
за денною формою навчання

РОЗРОБНИК

завідувачка кафедри міжнародного та
європейського права, кандидатка юридичних
наук, доцентка

_____ Світлана ЛОЗІНСЬКА
27 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Декан юридичного факультету, кандидат
юридичних наук, доцент

_____ Віктор ЗАХАРЧУК
29 серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

**Освітньо-професійна програма «бакалавр»
Спеціальність 081 Право
галузі знань 08 Право**

Назва навчальної дисципліни	РИМСЬКЕ ПРАВО
Викладачі	<p>Лекції, консультації, екзамен: Лозінська Світлана Володимирівна - кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри міжнародного та європейського права https://univer.km.ua/pro-universitytet/kafedry/kafedra-mizhnarodnoho-ta-yevropeyskoho-prava/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky</p> <p>Семінарські заняття, консультації: Анікіна Галина Володимирівна - професорка кафедри міжнародного та європейського права. https://univer.km.ua/pro-universitytet/kafedry/kafedra-pryvatnoho-prava/naukovo-pedahohichni-pratsivnyky</p>
Контактна інформація та науковий профіль викладача	<p>Лозінська Світлана Володимирівна Електронна адреса: lozinska@univer.km.ua Профіль у соціальних мережах: ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6634-1575 GoogleScholar: https://orcid.org/0000-0002-6634-1575 Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58683542000</p> <p>Анікіна Галина Володимирівна Електронна адреса: galinaanikina07@gmail.com; Профіль у соціальних мережах: GoogleScholar https://scholar.google.com/citations?user=TUH_EGIAAAAJ ORCID https://orcid.org/0000-0001-7482-019X WebofScience https://www.webofscience.com/wos/author/record/4536407</p>
Інформаційні ресурси	<p>Посилання в Google клас https://classroom.google.com/c/NTg2NjE1NTY1MTMx Електронна бібліотека: http://www.library.univer.km.ua/?y=2025&m=2 http://elibrary.univer.km.ua/index.php</p>
Консультації	<p>Офлайн консультації: навчальний корпус №4, вул. Проскурівська, 57 ауд. 203. Вівт, сер. 10.00 до 14.00 Лозінська Світлана Володимирівна: вівторок 10.00 – 12.00; Анікіна Галина Володимирівна: середа з 9.00 – 14.00. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.</p>
Додаткова інформація	<p>Дистанційне спілкування зі студентами відбувається шляхом використання електронної пошти, вайберу, телеграму (за тел. 0973806423). Дзвінки від старости приймаються з 9.00 до 17.00 лише у будні дні. Повідомлення, що стосуються навчального процесу, у месенджерах приймаються щоденно з 9.00 до 17.00. Відповіді за надісланими повідомлення надаються викладачем протягом доби з моменту отримання повідомлення.</p>

Опис навчальної дисципліни

<p>Мета навчальної дисципліни</p>	<p>Римське право -це дисципліна, яка включає вивчення історичних витоків та розвитку правовідносин у Стародавньому Римі, надаючи можливість студентам набути знань та базового розуміння римського права. Дисципліна є важливою для підготовки фахівців, які можуть забезпечити входження України до світового співтовариства.</p> <p>Основною метою дисципліни є засвоєння студентами знань та розуміння змісту основних положень та принципів римського права; особливості його виникнення та розвитку, аналіз основних джерел римського права, формування у студентів сучасного правового світогляду та мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності на основі досвіду римського права.</p>
<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;"><u>Загальні компетентності:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. - ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях - ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. - ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. - ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним. - ЗК9. Здатність працювати в команді. - ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). - ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, територіальної громади; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні - ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. - ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. - ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища, утвердження захисту земель як національного багатства. <p style="text-align: center;"><u>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві. - СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему. - СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. - СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права. - СК7. Здатність застосовувати норми та інститути конституційного права, адміністративного права і адміністративного процесуального права, цивільного права і цивільного процесуального права, кримінального і кримінального процесуального права, земельного права, фінансового права, муніципального права, господарського права, сімейного права, трудового права та права соціального забезпечення - СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу

	<p>факти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. - СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ. - СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування. СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Результати навчання	<p>РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>РН6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p>РН10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.</p> <p>РН11. Мати базові навички риторики.</p> <p>РН12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.</p> <p>РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>РН19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>РН20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти роботи обґрунтовані правові висновки.</p>
Місце дисципліни в логічній схемі	<p>Курс навчання – 1-й, семестр – 1-й.</p> <p>Тип дисципліни - обов'язкова.</p> <p>Для успішного опанування дисципліни студенти повинні володіти знаннями навчальних дисциплін ОП.081.Б.3. Історія держави і права України.</p> <p>Дисципліна вивчається паралельно із такими спорідненими навчальними дисциплінами: ОП.081.Б.2 Теорія держави і права.</p> <p>Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисциплін: ОП.081.Б.6 Міжнародне публічне право; ОП.081.Б.24 Міжнародне приватне право; ОП.081.Б.7 Цивільне право; ОП.081.Б.22. Історія політичних і правових учень та основи філософії права</p>
Обсяг навчальної дисципліни	кредитів ЄКТС 3/90 годин, у тому числі, самостійної роботи - 54 години, лекційних - 18 години, семінарських - 18 години.
Форма навчання	Денна
Тижневе навантаження	
Мова викладання	Українська
Формат вивчення навчальної дисципліни	<p>Лекції, семінарські заняття, виконання самостійної роботи, консультації, екзамен тощо.</p> <p>Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.</p>
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.

Зміст навчальної дисципліни	Години (лек. / сем. / СРС)	Тема	Завдання	Максимальна кількість балів
	1/1/4	Тема 1. Поняття римського права	Письмово подати у вигляді таблиці перелік джерел римського права станом на 1 ст. н.е.	Лекція 1– 0,6 Семинарське заняття 1– 5 СРС – 3
	1/1/3	Тема 2. Джерела римського права		
	2/2/3	Тема 3. Особи	Охарактеризувати правове положення різних верств населення Римської держави	Лекція 2– 0,6 Семинарське заняття 2– 5 СРС – 1,5
	2/2/3	Тема 4. Сімейні правовідносини в Римі	Проаналізувати види сім'ї та форми укладення шлюбу між різними верствами населення	Лекція 3– 0,6 Семинарське заняття 3– 5 СРС – 1,5
	1/0,5/4	Тема 5. Речове право Риму	Подати письмово класифікації речей. Проаналізувати види та способи набуття володіння.	Лекція 4– 0,6 Семинарське заняття 4– 5 СРС – 3
	1/0,5/4	Тема 6. Володіння		
	1/1/3	Тема 7. Право власності	Охарактеризувати позови, якими захищається право власності	
	2/2/3	Тема 8. Права на чужі речі	Складіть письмову таблицю та порівняйте сервітути, емфітевзис і суперфіцій, заставу.	Лекція 5– 0,6 Семинарське заняття 5– 5 СРС – 1,5
	2/2/3	Тема 9. Загальне вчення про зобов'язання	Пояснити принципи виконання зобов'язань	Лекція 6– 0,6 Семинарське заняття 6– 5 СРС – 1,5
	1/1/4	Тема 10. Загальне вчення про договори.	Пояснити класифікації договорів	Лекція 7– 0,6 заняття 7– 5 СРС – 3
	1/1/4	Тема 11. Окремі види договірних зобов'язань	Пояснити підстави дійсності та недійсності договорів	
	2/2/3	Тема 12. Загальне поняття про позадоговірні зобов'язання	Подати правову характеристику позадоговірних зобов'язань	Лекція 8– 0,6 Семинарське заняття 8– 5 СРС – 1
	2/2/3	Тема 13. Спадкове право Риму	Пояснити різницю при спадкуванні за заповітом та за законом	Лекція 9– 0,6 Семинарське заняття 9– 5 СРС – 1
	1/1/4	Тема 14. Вчення про цивільний процес	Проаналізувати різновиди цивільного процесу у Римі	СРС – 1
	1/1/5	Тема 15. Особливості карного права	Охарактеризувати діяння, які вважалися злочинами у Римській імперії	СРС – 2
	Рекомендовані джерела для	1. <i>Гринько С.Д.</i> Поняття та предмет зобов'язань за римським приватним правом. <i>Університетські наукові записки.</i> 2010. Вип. 3.		

<p>вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>2. Гринько С. Д. Деліктні зобов'язання римського приватного права: поняття, система, рецепція: монографія. / За наук.ред. Є. О. Харитонова. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2012. 724 с.</p> <p>3. Гринько С. Д. Ідеологічне значення римського права. <i>Актуальні проблеми держави і права</i>: Збірник наукових праць Одеської національної юридичної академії. 2010. Вип. 30. С. 53-64.</p> <p>4. Гринько С. Д. Рецепція римського приватного права як передумова систематизації європейського цивільного законодавства. <i>Проблеми систематизації приватного права України та Європи</i>: монографія. К.: НДІ приватного права і підприємництва АПрН України, 2009. С. 55-78.</p> <p>5. Гринько С. Д. Система зобов'язань за римським приватним правом та її рецепція в Україні. <i>Університетські наукові записки</i>. 2008. № 4. С. 104-108.</p> <p>6. Підпригора О. А. Римське право: підручник. К.: Юрінком Інтер, 2003. 512 с.</p>	
<p>Рекомендовані Інтернет джерела для самостійної роботи</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/</p> <p>http://mon.gov.ua</p> <p>http://disser.com.ua/</p> <p>http://www.irbis-nbuv.gov.ua/</p> <p>https://nrfu.org.ua/</p> <p>https://www.scopus.com</p> <p>http://uincit.urau.ua/</p> <p>https://www.webofscience.com</p> <p>http://www.freefullpdf.com/</p> <p>https://www.base-search.net/</p> <p>https://doaj.org/</p> <p>https://www.lib.umich.edu/</p> <p>https://www.worldcat.org/search</p>	<p>Інформаційно-пошукова система «Законодавство України»</p> <p>Веб-сайт Міністерства освіти і науки України</p> <p>База даних дисертацій та авторефератів</p> <p>База даних Національної бібліотеки України імені Вернадського</p> <p>Веб-сайт Національного фонду досліджень України</p> <p>Наукометрична база даних Scopus</p> <p>Система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України</p> <p>Наукометрична база даних WebofScience</p> <p>База даних наукових публікацій</p> <p>BielefeldAcademicSearchEngine пошукова система академічних веб-ресурсів</p> <p>Онлайн-каталог високоякісних журналів з відкритим доступом</p> <p>Бібліотека Мічиганського університету</p> <p>Бібліотечний каталог, який допомагає знаходити бібліотечні матеріали в Інтернеті</p>
<p>Методи навчання та форми поточного контролю</p>	<p><i>Методи навчання та форми поточного контролю, порядок накопичення балів визначені у робочій програмі та навчально-методичних матеріалах навчальної дисципліни «Римське право» (розміщені у бібліотеці університету (http://elibrary.univer.km.ua/index.php))</i></p> <p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) слайдова презентація <p>На семінарських заняттях застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) повідомлення про виконання індивідуальних завдань. <p>Семінарські заняття можуть проводитися у формі «круглих столів», наукових</p>	

	<p>конференцій, диспутів у студентських навчальних групах, тощо за розсудом викладача.</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції; 2) усне або письмове(у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) захист підготовленого публічного виступу. <p>Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного <u>екзамену</u>. Структура екзаменаційного білету включає три теоретичних питання: Приклад екзаменаційного білету:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види джерел римського права 2. Правосуб'єктність римських громадян. 3. Спадкування за заповітом.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	<p>Здобуття балів за пропущені лекції та семінарські заняття відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затвердженим рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/).</p> <p>Перескладання лекції: усна відповідь за темою пропущеної лекції.</p> <p>Перескладання семінарських занять: усне опитування, виконання тестових та /або практичних завдань.</p>
Підсумковий контроль	<p>Питання для підсумкового контролю наведені у навчально-методичних матеріалах дисципліни.</p>
Критерії оцінювання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 28 серпня 2020 року, протокол № 1, введеним в дію наказом від 28 серпня 2020 року № 312/20 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta/). 2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права, введене в дію наказом від 19.02.2019 р. № 74/19 (http://www.univer.km.ua/studentu/ofis-studenta (. http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf))
Порядок отримання додаткових балів	<p>Здобувач може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.</p>
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (https://www.univer.km.ua/sites/default/files/Вакант%20пос/Акад%20доброч/Етич_hniy_kodeks.pdf)</p>
Можливість визнання результатів неформальної	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати участі у конференції за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу (за умови наявності сертифікату). Кількість зарахованих балів залежить від тематики доповіді на</p>

освіти	конференції.
Зворотній зв'язок	<ol style="list-style-type: none">1) Під час аудиторних занять, консультацій.2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.

Обліковий обсяг – 0,35ум.др.арк.